

מסורת הש"ס

(א) רש"י מ"ו, צ"ל וזהו
מטלטלת עוד כיון דטובה
בטיב חשיבה ורש וכו' רש"י,
(ג) צ"ל לריי לפעם, עיניך,
(ד) עיך חלק א"ל.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אבל לא מכר לא את
האבנים שאין לנכס למכר
אבני דאכפא לרי"מ דלא
מתקנן; (ב) שם בטיב חשיבה
דקביעא דנאכס; (ג) שם
ולא סתם השקמה ואע"ג
דקטיני מנא הו"מ מילי גמ' ל
ותיב; (ד) רש"י ד"ה אפי' וכו'
(ה) רש"י ד"ה אפי' וכו'
מעשה גדול להשמיש קטע
דמנחם ס"ד; (ו) ד"ה קנים
המחולקין מוטלן הסד'
ואח"כ מ"ה שמעמידים וכו'
והשטות תלויין אדעתא;
(ז) ד"ה לריי חזיר וכו'
תשמיש שדה כלל; ד"ה
לא את חילת וכו' דלית מוכר
עם השדה; (ח) ד"ה בעי ר'
דלא וכו' אלא א"מ מחבר;

מוסף תוספות

א. דכיון דרשינא בטיבא לא
חזיא לטלטלה ואדעתא
דמשבקה התם עבדא וכו'
גופא דארעא דמא' וכו',
ולא הו"מ השומירה שאינה
עשויה בטיב וכו' דכיון דלא
שיעא בטיב אדעתא
דטלטלה עבדא, ואע"ג
דמחברא, עראי בעלמא
הוא דא יכול למעיקה כל
אימא דבעי, יד נמא.
ב. שכבר נשתמש בדין זה
התשמיש, דאי לא הרי הו"
כמטלטלין בשבירה שהרי
ראויותה לנצור אחרובתה
הן נכרות שהיו מיוחדות
לתשמיש העמרים והוא לא
נשתמש בהם מנחם
ושאין לצורכה הן קראות.
שימקם נסח האכ"ר.

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סט.

עין משפט
נר מצוה

מח א ב ג ד ה ו ז ח ט י
מח א ב ג ד ה ו ז ח ט י
עין משפט נר מצוה
רעו עיניך:

לענין רש"י

פאשיל"ש פיישיל"ש.
תמוכות גפן.
קביל"ש קביל"ש.
יתדות, קרסולים.

רבינו גרשום

אבני דאכפא. אותן אבנים
שמשמשים על העמודין כדי
שלא יתפורו אילן ואילן;
לרי' מאיר. דאמר מכר את
הכרם מכר כל תשמישי
הכרם. כיון דמתקנן.
שמשמשים אע"ג דלא מניח
על העמודין עדיין או על
הקנין מכורות. לרבנן אין
נמכרות עד דמנחן בבנין
משום דלאו כגוף של קרקע
דמי. (א) אלמא עד דמנחן
אפי' עתה סדורות. בגדר.
קנים המחולקין המעמידים
הגפנים. שלאותן שמעמידים
בהם הגפנים קלופין הן
הקליפות שפליהן כדי
שלא יכנסו המים בין
הקליפות ובין העץ ומתליע
שלא יהיו אותן תולעין
יוצאין ומתליעין הכרם;
לרי"מ כיון דמשפין.
שמחולקין ומחולקין הוו
שימשי הכרם. לרבנן
לא הוו שימשי הכרם
עד דמנחן ומקומי בכרם
ואין נמכר; אע"ג דמטאי
למחיצה. הואיל דמחבר
לקרקע קרקע דמי; ואע"ג
דלאילמי. הקנים מכרין עמה
הואיל דפתחת; שאינה
עשויה בטיב אע"ג דלא
קביעא יפה בקרקע. סד"א
כיון דלא קביע לאו
בנפול שדה קרקע דמי אפי'
הכי מכורה; ואת חילת
הקנים. אלו קנים הדוקרין
ושורצים כמה קנים בגזע
אחד אע"ג דאילמי. דמהו
דחיס' שדה בפני עצמה
הכי מכורה; ואת חילת
ואת החרוב שאינו מורכב.
דאכתי כל זמן דלא צריך
ריכבא לא דבר חשוב
הוא. חרוב מורכב. ענין
שומריבין בין האילות
דקנים כדי לתחורר בבחון
הואיל שאינו מורכב לאו
שדה בפני עצמה; ואת
בתולת השקמה. שלא
גדיל כל כך שהוא בחור.
שקמה כך הוא שם האילן;
ואע"ג דצריכא לארעא.
דהוי אילן חשוב שקוצצין
הענפים שלו כדי להגדיל
לצורך קורות והוא סתם;
מלבנות של פתחים. אותן
אבנים שעומדין במוזות
הפתח שלעזין אורחיהן.
אותן מוזות שבפתח הבית
המחבר בקרקע מהו. מכר;
או לא מכר; כי תיבעי
לך היכא דנקיט בסיסי.
שאין מחבורות בקרקע כי
אם כעין שעושין ציר לדלת
(בזימנא) שכל אחת נכנסת
בהוראה ובכך מחבורין;
לנו עבדין. המלבנות ולא
מודבני. או דלמא (לא)
אינו מודבני; מלבנות של
כרעי המטה. אלו לבנים
שמשמשים תחת כרעי המטה
שלא יתלעו מלחולות
של קרקע. שהיא בית רובע
רשות בפני הוי ולא
מודבני;

ואת השומירה. רש"י גרים גרישא שאין עשויה צטיט וצסיפא
גבי לא מכר גרים העשויה ורבינו חננאל גרים איפכא א:
והוא דמחתן. אין נראה לפרש לרי"מ דמחתה על העומרי' דמה אנו
לריכין שיהו מונחים על העומרים הואיל והעומרים שהן
תלושין אינן מכורין ונראה לרי"מ דלא
מתחן היינו שמעולם לא הניחו על
העומרים ומחתן היינו שכבר הונחו¹
ולאו דמחתה השתא:

מחולקין. צערוך פירש שהסירו
הקליפות כדי שלא
יתלעו: ולא את חילת הקנים ב'.
אע"ג דקטיני. עוד יאריך לקמן על
משנה זו וזהויל דשומירה ומכר
אלא כן דרך הגמרא שמתחלה מפרש
המשנה ואח"כ מאריך:

בעי ר' אלעזר מלבנות פתחים.
לא כפי' הקוטרם דלפתח
הבית קאי דהא לא איירי כלל במכר
בית אלא נראה לרי"מ דלפתח שומירה
קאי ואשומירה דרישא קאי דקמני
דמכר את השומירה:
אע"ג ד' אלעזר מלבנות פתחים.
לא כפי' הקוטרם דלפתח
הבית קאי דהא לא איירי כלל במכר
בית אלא נראה לרי"מ דלפתח שומירה
קאי ואשומירה דרישא קאי דקמני
דמכר את השומירה:

בטיב: אע"ג דלא קביעא בארעא: ואת החרוב שאינו מורכב ואת בתולת
השקמה: אע"ג דאילמי: אבל לא מכר (א) את האבנים שאינן לצרכה: לרי"מ
דלא מתקנן לרבנן דלא מחתן ולעולא דאמר אבנים הסדורות לגדר לר' מאיר
דלא מתקנן לרבנן דלא סדרן: ולא את הקנים שבכרם שאינן לצרכו: לר'
מאיר דלא משפין לרבנן דלא מוקמן: ולא את התבואה התלושה מן הקרקע:
ואע"ג דצריכא לארעא: ולא את חילת הקנים שהיא בית רובע: ואע"ג דקטיני
א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן לא חילת הקנים בלבד אלא אפילו ערוגה קטנה
של בשמים ויש לה שם בפני עצמה אינה נמכרת עמה אמר רב פפא והוא
דקרו לה וורדא דפלניא: ולא השומירה העשויה בטיב: ואע"ג (א) דמחברא
בארעא: (ב) (ולא את חרוב המורכב ולא סדן השקמה: ואע"ג דקטיני: בעי
רבי אלעזר מלבנות של פתחים מהו היכא דמחברי בטיבא לא תיבעי לך
דהא מחבר כי תיבעי לך דנקיט בסיסי מאי תיקו בעי רבי זירא מלבנות
של חלונות מהו מי אמרינן לנוי בעלמא הוא דעבידי או דלמא כיון
דמחברי מחברי תיקו בעי רבי ירמיה מלבנות של כרעי המטה מהו כל
היכא דמיטלטלי בהדה לא תיבעי לך דהא מיטלטלי כי תיבעי לך היכא
דלא מיטלטלי מאי תיקו: ולא את חרוב המורכב ולא סדן השקמה (א) וכו':
מנא

ואת השומירה. רש"י גרים גרישא שאין עשויה צטיט וצסיפא
גבי לא מכר גרים העשויה ורבינו חננאל גרים איפכא א:
והוא דמחתן. אין נראה לפרש לרי"מ דמחתה על העומרי' דמה אנו
לריכין שיהו מונחים על העומרים הואיל והעומרים שהן
תלושין אינן מכורין ונראה לרי"מ דלא
מתחן היינו שמעולם לא הניחו על
העומרים ומחתן היינו שכבר הונחו¹
ולאו דמחתה השתא:

מחולקין. צערוך פירש שהסירו
הקליפות כדי שלא
יתלעו: ולא את חילת הקנים ב'.
אע"ג דקטיני. עוד יאריך לקמן על
משנה זו וזהויל דשומירה ומכר
אלא כן דרך הגמרא שמתחלה מפרש
המשנה ואח"כ מאריך:

בעי ר' אלעזר מלבנות פתחים.
לא כפי' הקוטרם דלפתח
הבית קאי דהא לא איירי כלל במכר
בית אלא נראה לרי"מ דלפתח שומירה
קאי ואשומירה דרישא קאי דקמני
דמכר את השומירה:

בטיב: אע"ג דלא קביעא בארעא: ואת החרוב שאינו מורכב ואת בתולת
השקמה: אע"ג דאילמי: אבל לא מכר (א) את האבנים שאינן לצרכה: לרי"מ
דלא מתקנן לרבנן דלא מחתן ולעולא דאמר אבנים הסדורות לגדר לר' מאיר
דלא מתקנן לרבנן דלא סדרן: ולא את הקנים שבכרם שאינן לצרכו: לר'
מאיר דלא משפין לרבנן דלא מוקמן: ולא את התבואה התלושה מן הקרקע:
ואע"ג דצריכא לארעא: ולא את חילת הקנים שהיא בית רובע: ואע"ג דקטיני
א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן לא חילת הקנים בלבד אלא אפילו ערוגה קטנה
של בשמים ויש לה שם בפני עצמה אינה נמכרת עמה אמר רב פפא והוא
דקרו לה וורדא דפלניא: ולא השומירה העשויה בטיב: ואע"ג (א) דמחברא
בארעא: (ב) (ולא את חרוב המורכב ולא סדן השקמה: ואע"ג דקטיני: בעי
רבי אלעזר מלבנות של פתחים מהו היכא דמחברי בטיבא לא תיבעי לך
דהא מחבר כי תיבעי לך דנקיט בסיסי מאי תיקו בעי רבי זירא מלבנות
של חלונות מהו מי אמרינן לנוי בעלמא הוא דעבידי או דלמא כיון
דמחברי מחברי תיקו בעי רבי ירמיה מלבנות של כרעי המטה מהו כל
היכא דמיטלטלי בהדה לא תיבעי לך דהא מיטלטלי כי תיבעי לך היכא
דלא מיטלטלי מאי תיקו: ולא את חרוב המורכב ולא סדן השקמה (א) וכו':
מנא

ואת השומירה. רש"י גרים גרישא שאין עשויה צטיט וצסיפא
גבי לא מכר גרים העשויה ורבינו חננאל גרים איפכא א:
והוא דמחתן. אין נראה לפרש לרי"מ דמחתה על העומרי' דמה אנו
לריכין שיהו מונחים על העומרים הואיל והעומרים שהן
תלושין אינן מכורין ונראה לרי"מ דלא
מתחן היינו שמעולם לא הניחו על
העומרים ומחתן היינו שכבר הונחו¹
ולאו דמחתה השתא:

מחולקין. צערוך פירש שהסירו
הקליפות כדי שלא
יתלעו: ולא את חילת הקנים ב'.
אע"ג דקטיני. עוד יאריך לקמן על
משנה זו וזהויל דשומירה ומכר
אלא כן דרך הגמרא שמתחלה מפרש
המשנה ואח"כ מאריך:

(א) לאפורה צ"ל והלכך בענין
עד דמנחן אפי'.